

DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE

A magyarországi nagy- és kistőzsdetulajdonosok szakközlönye és értesítője.

A MAGYAR DOHÁNY-NAGYÁRUSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Előfizetési ár fél évre 5 kor.

Kiadótulajdonos és felelős szerkesztő:

HATSEK ADOLF.

Szerkesztő:

Dr. KADELBURG IGNÁTZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI., Eötvös-utca 5.

hová az előfizetési összegek,
— — valamint a kéziratok küldendők. — —

TARTALOM: A dohánytermékek hanyatlása Ausztriában. Legyenek drágábbak a dohánygyártmányok? Ajánlati hirdetémények.

A dohánytermékek hanyatlása Ausztriában.

Jelszó: Mit definiálni nem lehet,
Monstrumnak nézi azt a tömeg.

A cs. k. osztrák dohányjövedék vezérigazgatója, nemes Kempf Károly dr. nemrégiben nyilatkozott a Neue Freue Presse egy munkatársa előtt a dohányfogyasztás hanyatlásáról, mely nyilatkozat újszerűsége miatt általános meglepetést keltett. A vezérigazgató úr t. i. az influenzában keresi a hanyatlás okát és e betegség járványos fellépését okolja a miért a bevételek csupán csak január hóban 600,000 koronával kevesebbet tettek ki.

Mínt hogy a járvány nálunk, Magyarországon is dühöngött és ugyancsak nálunk is a bevételek csökkenést mutatnak a múlt évihez képest, kötelességünknek tartjuk, az említett okról szakértői véleményünket elmondani. Alapítjuk ez utóbbit közel negyven évi gyakorlati tapasztalatra, mely nélkül bizonyára tartózkodtunk volna szembeszállani egy véleménynyel, amelyet a cs. k. osztrák dohányjövedék legbivatottabb vezetője leadott. Mint hogy pedig magtörténhetnék, hogy a mi illetékes köreink is osztják e véleményt, érthető, ha e kérdéssel kissé közelebbről foglalkozni kívánunk. Mindenekelőtt arra utalunk, hogy az influenza mintegy 12 év óta többé kevésbé nagy mértékben egész Európában jelentkezik és hogy ez évben is nem öltött valami különösen rosszindulatu, tartós jelleget. Utalunk továbbá arra, hogy éppen azokban az években, a melyekben az influenza leghevesebben dühöngött, az 1894 — 1895 — 1896 — 1899 években,

a dohányfogyasztás úgy Ausztriában mint Magyarországon aránylag igen magasra emelkedett. Azonkívül statisztikai adatok alapján kimutatható, hogy járványok és dohányélvezet között semmiféle összefüggés nincsen.

Azon tényből, hogy a megbetegedettek százezrei néhány héten át kevesebbet vagy semmitsem dohányoznak, semmiképen sem vonható le az a következtetés, hogy ez oka lehet a fogyasztás csökkenésének. Mert ha e véleményt minden oldalról megvilágítjuk, egész más képet nyerünk. Azt találjuk ugyanis, hogy szokatlanul nagy mértékben emelkedik azon gyártmányok fogyasztása, a melyeket nálunk a kis ember, a munkás, az alkalmazott, a gyermek élveznek. Honnan van ez? Mert dohányzik a felügyelet nélküli munkás és alkalmazott, a mit különben a munkaidő alatt nem tesznek, mert dohányoznak az iskolás gyermekek is, ha az iskolák be vannak zárva és végül mert a dohány, szivar és szivarkáért kiadott pénzt senkisésem takarítja meg, mivel a betegek dohánykészletüket elajándékozzák vagy pedig kiállott betegségük után kétannyit dohányoznak.

Ez állítás valóságáról igen drasztikus módon meg lehet győződni oly helyeken, a hol orthodox zsidók szombati napokon nem dohányoznak. Azt hihetné az ember, hogy az a néhány ezer zsidó, a kik szombaton a dohányzat élvezetétől tartózkodnak, bevételi csökkenést jelent a dohányjövedéknek; csak hogy ily napokon ezen dohányosok helyébe más ezer és ezer dohányos lép, a ki ép szombaton ér rá dohányzó kedvét kielégíteni, hét-

köznapon pedig nem és a kik így titokban dohányoznak; szaporítja a dohányosok tömegét ily napokon ezenfelül nagyszámú más vallású munkás és alkalmazott, a kik ép ilyenkor dohányozni tudnak, a mennyiben szolgálataikért legtöbbször külön díjazásban részesülnek.

De egyébként sem lehetne az influenzát a jövedelemcsökkenésért felelőssé tenni, ha valamennyi influenzabeteget teljesen tartózkodnék is a dohányzástól, a mi szintén nincs meg a valóságban. Nagyon súlyos betegnek kell lennie annak, a ki betegsége alatt is itt-ott nem érez kedvet a dohányzásra, egészen eltekintve attól, hogy a teljes gyógyulást amugy is legtöbbször nők és gyermekek várják be az ágyban.

Nem az influenza tehát az, a mi a dohányfogyasztást megkárosítja és az a napi 20,000 kor. bevételi csökkenés, mely Ausztriában kimutatható, egész más okokra vezetenő vissza, mint arra az enyhe és veszélytelen lefolyású influenzára. És itt azt hiszem elérkezünk ahhoz a ponthoz, a hova tulajdonképen kiakartunk lyukadni. Merész állítás lenne, ha azt mondanók, hogy az osztrák dohánytermékek fogyasztása elérte tetőpontját; mindazonáltal bizonyos vonatkozásban ezt a körülményt ist szem előtt kell tartanunk a kérdés megítélésénél.

Nézetünk szerint a szivar és szivarka fogyasztása igen is elérte legmagasabb fokát (és ez szól úgy Ausztriának mint Magyarországnak), ha a két dohányjövődék nem siet az ujkor megváltozott ízlésével számot vetni. Mindkét dohányjövődék általános elárúsításában kevés kivétellel majdnem az összes fajok ugyanazon név alatt fordulnak elő ma, mint fél illetve egész évszázaddal ezelőtt. Nem elég, hogy a dohányos semmi újdonságot nem kap elébe adják ugyanazokat az erősen pácolt, maró ízű dohányfajokat, miket már az öregapja, a kinek jobb tüdeje volt, szítt. Ha a közönség ízlése nem fordult volna gyorsan és erélyesen a mai alakban kapható szivarka felé, bizonyára még ma is élveznők azt az osztrák eredetű „dupla szivarkát“, mely hüvelykujnyi vastagságú, tollszár hosszúságú volt és melynek hüvelye alig volt valamivel vékonyabb a csomagoló-papírnál. A szivar tekintetében, sajnos

nem nyilatkozott meg a dohányzó közönségnek óhaja oly világos módon és mert ez nem történt, mert a „Cuba“, „Portorico“ a „vegyes külföldi“ meg a „hosszu“ még mindig ezen tisztos régi nevek alatt léteznek, a dohányjövődék kielégítettnek véli a közönséget. Azonban tekintsünk csak kissé Németország gyártása és gyártmányai felé. Minden nap új neveket, új formákat hoz forgalomba. És ezt kívánja a dohányos éppúgy, mint a hogy más cikkek fogyasztói változatosságot kívánnak forma, alak és név tekintetében. Sőt a dohányos igénye e tekintetben sokkal nagyobb, mint más élvezeti cikk fogyasztójának igénye, mert egy szivarfaj megítélésében a szemnek is jut szerepe. És mit nyújtanak erre vonatkozólag a dohányosnak Ausztria-Magyarországon? Semmit! Ama változás kivételével, hogy 15 év óta gömbölyű szivarok helyett préselteteket gyártanak, semmi sem történt, a mi a szemet megvesztegetné, azt a fáradságot sem vették Ausztriában, a szivarokat modern jól hangzó nevekkal ellátni.

És mi itt Magyarországon szenvedünk alatta. Minthogy ugyanis a két jövődék között fennálló megállapodás értelmében változtatások csak kölcsönös egyetértéssel eszközölhetők, nem használnak a vezető férfiak legjobb szándékai sem semmit abbéli törekvésükben, a dohánymonopoliumot modern, haladó módon kialakítani. És ezért csökken a dohánytermékek fogyasztása nálunk is, nem pedig az influenza miatt, mert csökken jelenleg is és fog csökkenni mindaddig, míg valakinek meg nem jön a bátorsága arra, hogy azt a tisztos, öreg copfot végleg eltávolítsa.

Legyenek drágábbakká a dohánygyártmányok?

Feltétlenül! és nem csak ezen lapban f. évi március hó 1-én megjelent cikkben felsorolt indokoknál fogva, hanem a ládakérdés méltányos megoldása miatt is.

Nézzük a magán termelőket és gyárosokat, azok a ládakbani csomagolásnál — ha a ládak árát fel nem számítják, azoknak az árával sem a nagykereskedőt — sem a kereskedőt meg nem terhelik, hanem a ládaknak az árát a szállított áruba, gyártmányokba számítják be és így a ládaknak az ára nem a kereskedők, hanem 1000 meg 1000 vevő közt oszlik meg.

Ha pedig a termelő vagy gyáros a ládak árát a kereskedőnek felszámítja, akkor a kereskedő a ládak

árát a fogyasztó közönségtől veszi be és úgy van az a szárazon vagy vizen leendő szállítási költségeknél is. — Azt a jövedéknél a dohánynagyárus meg nem teheti — tehát határozottan megkárosul, mert a dohánynagyárus a dohánygyártmányok után megállapított eladási árakon felül még egy ($\frac{1}{2}$) fillérrel sem kérhet többet, — az eladási jutalék pedig még arra sem elegendő, hogy az üzlethelyiségnek évi bérét, adót, illetéket, segédszemélyzetet, fűtést, világítást stb. fizesse meg.

De ha nem tévedünk — a dohánynagyárus nem csak a ládák beszerzési költségeit — illetve tisztán a ládát fizeti meg, hanem a dohánygyárból a dohányáruraktárakba történt szállítási költségeket is t. i. az üres láda vagy jobban mondva a deszkák súlya utáni szállítást is, mert különben megfoghatatlan, hogy a dohánynagyárusok még a kisebb gyártmányládák után is oly horribilis összegeket fizetnek. Lásd drama, virginia és és magyar szivarka ládákat.

Az intéző körök pedig a dohányeladást kereskedelmi szellemben is intézve, a dohánygyártmányok áremelkedésével — különösen a már használt gyártmányládákat — melyek a dohánynagyárusokhoz már sérült állapotban érkeznek és így már nem is értékesíthetők — feltétlenül ingyen kiszolgáltathatnának.

Áremelkedés ajánlható a filléres szivarkáknál is a hol 2 dbot 3 fillérre lehetne tenni és így a láda még a szállítási költség — nem a csekély vagy semmi haszonnal dolgozó dohánynagyárusokat terhelné meg — hanem a dohányzók milliói, egyénenként csak néhány fillérrel, sőt ebből az áremelkedésből, mivel a közönség azt mint élvezeti cikkből származót szívesen tűrné, még ágyukra is jutna.

A nagyméltóságú m. kir. Pénzügyministerium XIII. ügyosztályának bölcs vezetői, kik már évek hosszú során át a dohányjövedék fejlődése fölött mérhetetlen tapintattal őrködnek, módot fognak találni, hogy a tengődő dohánynagyárusok ezen igazságtalan terhek alól felszabaduljanak, illetve az ugynevezett »edények« megfizetése alól felmentessenek, ha csak is az Ausztriával való közösség egy főakadályt képezni nem fog.

Er.

A temesvári m. kir. pü. igazgatóságtól.

23,095 sz.

IV. 905.

Ajánlati hirdetmény.

A temesvári kir. pü. igazgatóság kerületében fekvő Detta nagyközségben a dohánynagyáruda kezelése elhalálózás folytán más vállalkozóra lévén bizandó, e tárgyban folyó 1905. évi május hó 3-án a kir. pü. igazgatóság főnökének hivatalos helyiségében d. e. 10 órakor írásbeli zárt ajánlat útján versenytárgyalás hirdettetik.

A versenytárgyalásban részt venni kívánók, sajátkezüleg aláírt és 1 koronás bélyeggel ellátott lepecsételt ajánlataikat 1905. évi május hó 2-án délelőtt 9 óráig alólírt pü. igazgatóság főnökénél nyújtják be.

Bánatpénz fejében 800 k. készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban melléklendő

Csatolandó az ajánlattevő magyar honosságát, nagykorúságát, polgári állását, erkölcsi megbízhatóságát és vagyoni állapotát igazoló bizonyítvány.

A vállalkozóra nézve mérvado feltételek, kötelezettségek és az ajánlatok mikénti szerkesztésére nézve az érdeklődők a temesvári kir. pü. igazgatóság IV-ik ügyosztályában és a verseczi pü.-őri biztosságnál részletes felvilágosítást szerezhetnek.

Temesvár, 1905 márczius hó 22-én.

Solymáry.

169/IV/905.

A J Á N L A T.

A dési m. kir. pénzügyigazgatóság részéről ezenel közhirre tétetik, hogy a bethleni dohánynagyáruda kezelésének biztosítása végett írásbeli ajánlatok útján 1905. évi május 8-án d. e. 9 órakor ezen kir. pénzügyigazgatóság hiv. helyiségében versenytárgyalás fog tartatni. Az írásbeli ajánlatok 1905. május 7-én déli 12 óráig a pénzügyigazgatóság főnökénél személyesen vagy posta útján benyújtandók.

Az ajánlat tárgyát csak a dohány forgalom után járó tőzsdij képezi. A jogosítvány elnyerésére annak lesz kilátása, aki erre alkalmasnak találtatik és a ki a százalékokban kifejezendő legkisebb tőzsdijt követeli, mindazonáltal a kincstár fentartja magának azt a jogot, hogy a versenyzők közül szabadon választhasson, miért is egyik ajánlattevő sem emelhet kifogást azért, ha olcsóbb ajánlata el nem fogadtatik.

Az eddig dohánynagyárus, a ki egyszersmind a bélyeg és váltó űrlapok eladását is $1\frac{5}{10}\%$ tőzsdij mellett eszközölte, a dohánynagyáruda kezeléseért a közönséges anyag nagyban elárúsítása után 1·8 azaz egy egész és nyolctized százalék tőzsdijt élvezett.

A dohánynagyáruda nyers forgalma a közönséges anyagot illetőleg egy évi időtartanra 82,882 korona 30 fillér, bélyeg és váltó űrlapokban pedig 7894 korona 10 fillér volt.

A nagyáruda kezelésével a bélyeg és váltó űrlapok eladásának kötelezettsége $1\frac{5}{10}\%$ eladási jutalék élvezetével van egybekötve. Az összes dohány anyag a kolozsvári m. kir. dohány raktárból lesz a dohány gyártmányok eladására vonatkozó szabályok 16. §. második bekezdésében foglaltak szerint minden 8 napban egyszer beszerzendő még pedig azon kötelezettséggel, hogy az anyagkészlet szállítására szolgáló tartályokat vállalkozó a megállapított eladási ár megtérítése mellett tulajdonul átvenni köteles.

A nagyárus a dohánynagyárudai ügyvitelért, melylyel mindig kisáruslási jog van összekötve, az áruslársra beszerzett dohánygyártmányok összegétől járó százalé-

kos tőzsdijban részesül, mely tőzsdij a szállítási és egyéb kezelési kiadások levonása után annak tiszta jövedelmét képezi. Ugyanezért a kincstár az árudánál semmi egyéb jövedelmet, sem a versenytárgyalás alapjául szolgáló forgalom változatlan fentartását nem biztosítja s e címen vagy bármi okból is tőzsbér emelésére irányzott kérelem feltétlenül el fog utasíttatni s bármilyen kárpótlási igények figyelmen kívül fognak hagyatni.

Köteles lesz vállalkozó a dohánynagyáruda kezelését 1905. június 30-án átvenni s már ezt megelőzőleg a fogyasztási viszonyoknak megelőzőleg 14 napi tartalék készletet 3200 korona értékben beszerezni és folyton érintetlen teljességben fentartani s ezenkívül a szükséglet igényelte anyagkészletet is beszerezni.

A dohánynagyáruda és ezzel kapcsolatos kistőzsde Bethlen község élénk forgalmu helyén száraz, tiszta bolti és külön raktári helyiségben személyesen kezelendő s a dohány eladási szabályok 44. §-ában részletezett könyvek kifogástalanul vezetendők.

A pályázók kötelesek bánatpénz fejében a fent megjelölt csonkíthatlan dohány anyag készlet értékösszegének megfelelő 10% azaz (320) háromszázhusz korona a dési m. kir. adóhivatalnál készpénzben vagy állampapírokban — esetleg állami biztosítékul elfogadható más értékpapírokban — melyek azonban a tőzsdén jegyzett érték 20%-ának le vonása mellett fogadtatnak el pénzügyi letétbe helyezni s arról szóló eredeti nyugtát a fentebb meghatározott nap déli 12 óráig benyújtandó 1 koronás bélyeggel ellátott lepecsételt és sajátkezüleg aláírt ajánlataikhoz mellékelni és magát az így ellátott ajánlatot következő cím alatt ajánlat a Bethlen községében megürült dohánynagyáruda elnyerése iránt a dési m. kir. pénzügyigazgatóság főnökének saját kezéhez beküldeni.

Egyebekben a dohány gyártmányok eladására vonatkozó s ezen kir. pénzügyigazgatóságnál megtekinthető szabályok a mérvadok.

Dés, 1905. április 7-én.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Első leánykiháztási Egylet m. sz. Az intézet 42-ik rendes közgyűlése március hó 30-án a tagok élénk és nagyszámú érdeklődése mellett tartatott meg. Az intézet ősz elnöke Schwarz Ármin, az ülést megnyitván, miután kegyeletes szavakkal emlékezett meg a röviddel ezelőtt elhunyt Kohn Károly alelnök személyéről, gyöngélgedése folytán az elnökletet dr. Wittmann Mór alelnökre ruházta át.

Az előterjesztett igazgatósági jelentés és mérleg, melyből kitűnik, hogy az intézet az 1904. évben is örvendetesen gyarapodott és hogy 1,028.053 kor. 94 fillér biztosított tőke kifizetése daczára a tartalékok 11,519,464 K. 26 f.-re emelkedtek a mult év 10,520.392 K. 67 fillérjével szemben; továbbá, hogy a kezelési feleslegből, 172,618 K. 36 fillérből az alapszabályszerű javadalmazások levonása után a bizt. tőkék felemelésére szánt alaphoz 86,309 K. 18 fillér, a külön tartalékhöz

34,523 K 67 fillér és hiv. nyugdíjalaphoz 5000 korona csatoltatott: néhány tag hozzászólása után tudomásul vétetett és a felmentvény megadatott.

Dr. Bácskai Albert és Kalmár Sándor szöv. tagok azon támadásokra vonatkozólag, melyeket az elmult esztendőben röpiratokban és hírlapi cikkekben az intézet ellen felhoztak, több írásbeli kérdést intéztek a társulat igazgatóságához. Elnöklő dr. Wittmann Mór a legbehatóbb és legtűzetesebb módon válaszolt ezen kérdésekre, még pedig az eddigi közgyűlések által jóváhagyott mérlegek és igazgatósági jelentések nyomán, bebizonyítva azt, hogy mindezen támadások részben félreértéseken részben pedig rosszindulaton alapszanak. A felügyelő-bizottság elnöke, dr. Alexander Bernát a felügyelő-bizottság nevében kijelenti, hogy éppen tekintettel ezen támadásokra, kötelességüknek tartják, hogy újból való megválasztásuk esetére, ezen tisztségükön megmaradjanak

Elnöklő dr. Wittmann Mór válaszába egyhangulag tudomásul vétetik és dr. Grosz Sándor és Dósa Kálmán szöv. tagok indítványára az igazgatóságnak, Schwarz Ármin elnöknek, Kohn Arnold vezérigazgatónak a felügyelő-bizottságnak, a választmánynak és a hivatalnokai karnak köszönet, bizalom és elismerést szavazott meg a közgyűlés, melynek napirendje evvel véget ért.

Keresztetik.

Nagyobb vidéki városban kis- és különlegességi árudával összekötött dohánytőzsde részére mint üzletvezető keresztetik jó megjelenésű, kellő intelligenciával bíró egyén ki a könyvelést is érti. Szakmában jártasok előnyben részesülnek.

Ajánlatokat bizonyítvány másolattal, fizetési igények megjelölésével „Dohány“ jelige alatt e lap kiadóhivatala továbbít.

„BOURBON“

szivarkahüvelyek, az egyedüli hüvelyek, amely dohánynagyárusok és különlegességi raktárok részére ajánlható. A hüvelyküzletben divatos verseny sajnos következménye, hogy a dohánynagyárusok és különlegességi raktárak tulajdonosai már nem foglalkozhatnak haszonnal a hüvelyek elárúsításával. Ezen visszás állapotra segitendő ily feltételek mellett, hozza forgalomba az **Elster és Topf** czég a „Bourbon“ szivarkahüvelyeket, a melyek az inreális versenyt kizárják. A „Bourbon“ hüvelyeket kitűnő sikerrel vezette be már is több dohánynagyárusító u. m. **Hirsch Jakab budapesti**, továbbá az **aradi, miskolci, brassói, segesvári, kassai, kolozsvári, szabadkai, prágai, brünni, olműci, linzi, innsbrucki stb. különlegességi árudák**. Elster és Topf lemergi czég kívánatra szivesen szolgál mintákkal és irlapokkal, melyekből a dohánynagy- és különlegességi árudák részére biztosított előnyök megtudhatók.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK GROSS- UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS.)

INHALT: Der Rückgang der Tabakprodukte in Oesterreich, Vermischte Nachrichten.

Der Rückgang der Tabakprodukte in Oesterreich.

Jelige: Was man nicht definiren kann,
Das sieht man für ein Monstrum an.

Der Generaldirektor der k. k. österreichischen Tabak-Regie Dr. Karl Edler von Kempf, gab kürzlich einem Mitarbeiter der „Neuen Freien Presse eine Auskunft wegen dem Rückgang des Tabak Consums, welche wegen ihrer Neuheit allgemein überraschte. Der Herr Generaldirector macht nämlich die Influenza für den Ausfall verantwortlich und meint, dass das epidemische Auftreten dieser Krankheit es verschuldet habe, wenn das Minus in den Einnahmen für den Monat Januar allein 600,000 Kr. beträgt.

Nachdem auch bei uns in Ungarn die Epidemie geherrscht hatte und auch bei uns eine bedeutende Mindereinnahme [gegenüber dem Vorjahre zu verzeichnen ist, halten wir uns für verpflichtet, über das vorgebrachte Motiv unsere fachmännische Meinung zu sagen. Diese Letztere basirt auf einer beinahe 40 jährigen Erfahrung im praktisch bethätigtem Sinne, sonst hätten wir es gewiss unterlassen einer Meinung entgegenzutreten, welche der berufenste Leiter der k. k. Tabakregie in Oesterreich abgegeben hat. Nachdem aber diese Meinungsabgabe vielleicht auch bei uns von kompetenter Seite aus getheilt werden könnte, wird man es begreiflich finden, wenn wir der Angelegenheit ein wenig näher treten. Vor Allem verweisen wir darauf, das seit ungefähr 12 Jahren, die Influenza bald minder, bald stärker in ganz Europa auftritt und dass sie auch dieses Jahr keinen besonders bösen, anhaltenden Charakter angenommen hatte. Des Ferneren verweisen wir darauf, dass gerade in jenen Jahren, in welchem die Influenza am stärksten wüthete, in den Jahren 1894, 1895, 1896, 1899, der Consum der Tabakprodukte in Österreich, wie auch in Ungarn, verhältnismässig sehr hoch stieg. Ausserdem

lässt sich an der Hand statistischer Daten nachweisen, dass Epidemien und Tabakgenuss durchaus miteinander nichts zu schaffen haben.

Aus der Thatsache, wonach Hunderttausende Erkrankter innerhalb einiger Wochen weniger oder garnicht rauchen, lässt sich keineswegs der Schluss ziehen, dass dies der Grund eines Minderconsums sei. Denn, wenn man diese allerdings leichte und wohlfeile Behauptung aufstellt, müsste man auch sofort die Kehrseite der Sache betrachten um seiner Meinung sicher zu sein. Diese Kehrseite aber zeigt uns ein ganz anderes Bild. Wir finden nämlich eine ganz ungewöhnliche Vermehrung des Consums jener Fabrikate, welche bei uns der kleine Mann, der Arbeiter, der Angestellte, das Kind raucht. Woher das kommt? Weil der unbeaufsichtigte Arbeiter und der Angestellte rauchen, was sie sonst während der Arbeitsstunden nicht zu thun pflegen, weil die Schulkinder, wenn die Schulen geschlossen sind ebenfalls rauchen und weil schliesslich die für Tabak, Zigarren und Zigaretten verausgabten Gelder nicht erspart werden, denn die Kranken verschenken ihre Zigarren und Zigaretten, was sie sonst nicht thun, oder sie rauchen nach überstandener sehr kurzer Krankheit doppelt so viel.

Die Wahrheit dieser Behauptung lässt sich übrigens ganz drastisch in solchen Orten constatieren, wo orthodoxe Juden an Samstagen nicht rauchen. Man vermeint, dass die paar Tausend Juden, welche sich an Samstagen des Genusses des Rauchens enthalten, eine Mindereinnahme für die Tabak-Regie bedeuten; indess entstehen an solchen Tagen anstatt dieser Raucher, andere Tausende Raucher, die an Samstagen gerade Zeit haben ihrem Rauchvergnügen zu fröhnen und an Wochentagen nicht und die daher im Geheimen rauchen; ferner eine erkleckliche Zahl christlicher Arbeiter und Angestellte, welche

gerade damals rauchen können, da ihnen für ihre Arbeiten häufig ein separater Lohn zu Theil wird.

Man könnte aber auch kaum die Influenza für den Ausfall in den Einnahmen verantwortlich machen, wenn sämtliche Influenza Kranke sich auch des vollständigen Genusses des Rauchens enthalten würden, was ebenfalls nicht zutrifft. Dass mus schon ein Schwerkranker, oder Sonntagsraucher sein, der nicht Lust empfindet auch während der Krankheit hie und da zu rauchen, ganz abgesehen davon, dass zumeist Frauen und Kinder, die vollständige Genesung im Bette abwarten. Wie gesagt, die Influenza ist es nicht, welche dem Tabakconsum Schaden zufügt und die 2000 Kronen täglicher Minderconsum, welche die Verschleissläden in Oesterreich ergeben, müssen auf ganz anderen Ursachen zurückzuführen sein, als diejenige einer harmlosen Grippe, als welche die Epidemie vermöge ihres gefahrlosen Ausganges auch bezeichnet werden muss. Und da glauben wir eben dort angelangt zu sein, wo wir eigentlich hinaus wollen.

Es wäre zu kühn wollten wir behaupten, dass der Consum der öster. Tabakprodukte seinen Kulminationspunkt erreicht hat; gleichwohl müssen wir in gewisser Beziehung auch diesen Umstand bei Beurtheilung des Ganzen in Combination ziehen.

Der Consum der Zigarren und Zigaretten hat eben, unserer Meinung nach seine höchste Ziffer erreicht (und das gilt eben so für die österr. wie für die ungarischen Fabrikate) wenn die beiden Tabak Regien nicht rasch an die Arbeit gehen, der Neuzeit in Hinsicht des Geschmackes Rechnung zu tragen. In dem allgemeinen Verschleiss beider Tabak Regien befinden sich mit geringen Ausnahmen, fasst alle Sorten unter denselben Namen wie vor einem halben, beziehungsweise ganzen Jahrhundert. Nicht genug, dass dem Raucher keinerlei Neuheit geboten wird, erhält er dieselben stark gebeizten, scharf schmeckenden Sorten, die schon sein Urgrossvater der bessere Lungen hatte als er, geraucht hatte. Hätte sich nicht der Geschmack des Publikums rasch und energisch der Zigarette in heutiger

gestalt zugewendet, wir müssten wahrlich noch heute, die in Oesterreich erfundene „Doppelzigarett“ rauchen, die so dick war wie ein Federhälter und deren Hülse aus einem Papier bestand, welches nur wenig dünner war, als das Packpapier.

Leider hat die Raucherwelt ihre Wünsche bei den Zigarren nicht in solch eklatanter Weise kundgegeben und da dies nicht geschieht, die „Cuba“ „Portorico“ die „gemischte Ausländer“ und die „Lange“ noch immer unter diesen althehrwürdigen Namen bestehen, vermeint die Tabak-Regie das Publikum zufrieden gestellt; indess, man betrachte nur einmal die Fabrikation und die Fabrikate in Deutschland. Jeder Tag bringt neue Namen, neue Formen in den Handel. Und das wünscht der Raucher, geradeso, wie die Consumenten jeden anderen Artikels, Abwechslung in Form, Gestalt und Namen eines Consumartikels wünschen.

Der Raucher bedarf sogar noch weit mehr der Abwechslung in Hinsicht der ihn gebotenen Sorten, als der Consument eines anderen Genussmittels, denn er nimmt auch das Auge bei Beurtheilung einer Sorte zu Hilfe. Was wird aber dem Raucher in dieser Beziehung in Oesterreich-Ungarn geboten? Nichts: Mit Ausnahme jener Veränderung, dass man seit 15 Jahren die Zigarren anstatt rund, gepresst liefert, ist gar nichts geschehen, was das Auge des Käufers bestechen soll, wie gesagt man hat sich in Oesterreich nicht einmal die Mühe genommen, moderne, gut klingende Namen den Zigarren zu geben.

Wir in Ungarn leiden darunter. Da nämlich eine Vereinbarung der bei den Regien gemäss, Veränderungen nur mit gegenseitigem Einverständnisse vollzogen werden dürfen, nützen die besten Intentionen der leitenden Männer nichts, um das Tabakmonopol in moderner, fortschrittlicher Weise, auszugestalten. Und darum fällt der Consum der Tabakprodukte auch bei uns, nicht aber wegen der Influenza, denn er fällt auch gegenwärtig und wird insolange fallen, bis man nicht den althehrwürdigen grauen Zopf zu entfernen den Muth haben wird.

Vermischte Nachrichten.

Die jüngste Tabakernte auf Kuba, deren Deckblätter bei uns bekanntlich vielfach verwendet werden, soll ziemlich ergiebig ausfallen. Auch heisst es, dass die hellen Deckblätter vorwiegend sind.

Konkurrenz unter den Tabakverschleissern. Wiederholt machen wir darauf aufmerksam, dass es streng verboten ist den Kunden welche Tabak, Zigarren oder Zigaretten kaufen. Provisionen zu gewähren, oder ihnen Credit einzuräumen, dem Käufer überhaupt solche Vortheile einzuräumen, die einer Konkurrenz gleichkommen.

Nachdem uns seit einiger Zeit Klagen zukommen, dass manche Kleinverschleisser diese Vorschrift ausser Acht lassen, warnen wir nochmals dringend davon, obgleich wir voraussetzen, dass derartige Manipulationen nur die neueren Tabakverschleisser, welche das Geschäft noch nicht kennen veranlassen.

»**Little Hungary.**« Gelegentlich eines Festes welcher der Ungarisch-Republikanische Club in Newyork zu Ehren des Präsidenten der Republik *Roosevelt* feierte, war es zum erstenmale, dass der Präsident eine Cigarette rauchte. Die Firma *E. A. Condor & Comp.* erhielt nämlich vom *Baron Peter Herzog de Csete* dem Chef der Firma *M. L. Herzog & Comp.* den Auftrag für dieses Fest, direct Cigaretten anzufertigen, aus dem feinsten türkischen Tabak, den die Firma hiezu lieferte. Die Cigarette war von besonderer Grösse und mit der amerikanischen und ungarischen Flagge geschmückt. Bei dem Bankette welches eine fabelhaft hohe Summe kostete, wurden die von dem *Baron Peter Herzog* gespendeten Cigaretten, welche je 100 Stück in einem kostbaren Kästchen verpackt waren, geraucht und soll, wie amerikanische Blätter melden, es noch niemals Cigaretten solcher Qualität gegeben haben. Präsident *Roosevelt* der, wie gesagt, kein Raucher ist, dürfte somit nach dem Genusse dieser Cigarette einer werden.

Gleiches Recht für Alle? Im vergangenen Jahre war es, wo ein Bewerber, welche eine zu geringe Verkaufsprovision angeboten hatte und daher die Licenc erhielt, nachträglich bittlich eingeschritten war, dass man ihn diese Verkaufsprovision erhöhe, indem er nachgewiesen hatte, dass die Kosten den Nutzen vollständig verschlingen. Man bedeutete den nunmehrigen Grosstrafikanten, dass er nur im Wege einer neuen Konkursausschreibung sein Ziel erlangen könne. Es geschah dies und die Provision wurde erhöht, denn es fand sich eben kein zweiter Bewerber, der sich verrechnete, Kürzlich wurde einem Tabak Grossverschleisser *brevis manu* die Provision erhöht ohne Konkursauschreibung, welche für diesen Fall in den Vorschriften verlangt wird.

Unseres Wissens trägt die betreffende Grosstrafik rein 10000 Kr, nach dem früheren Prozentsatze. Da jedoch der Eigenthümer derselben das Geschäft selber zu führen nicht in der Lage ist, daher zu demselben einen Compagnon aufnehmen musste, so wäre ja der reine Nutzen um die Hälfte für der Besitzer der Grosstrafik gesunken, wenn das k. u. Finanz Ministerium kein Einsehen gehabt und die Provision auf kurzem Wege erhöht hätte. Wir aber fragen, ob es ein gleiches Recht für Alle gibt, nicht nur auf dem Papier, sondern auch in der Praxis? Wenn man in dieser Form Gnadengehälter ertheilen will, dann thue man diess aus der eigenen Tasche und nicht aus dem Steuergroschen der Staatsbürger.

Ovation. Gelegentlich der Erneuerung des Direktors der k. u. Tabak Regie *Gabriel Madarassy* zum wirklichen Ministerialrath, versammelten sich die Beamten in dem Bureau des verehrten Chefs, dem sie ihre Freude und ihre Glückwünsche anlässlich dieser Ernennung verdolmetschten. Der Herr Ministerialrath welcher die Werthschätzung und Liebe aller seiner Beamten im vollsten Maasse geniesst, dankte gerührt für die ihm zu Theil gewordene Ovation und erbot sich für die Zukunft die für ihn werthvolle Sympathie des Beamten Corps.

Budapesti közuti vaspálya társaság.

H i r d e t m é n y.

A Budapesti közuti vaspálya társaság

X L-i k r e n d e s k ö z g y ü l é s e

f. évi április hó 29-én délután 3 $\frac{1}{2}$ óraker a társaság igazgatósági épületében V., Lipótkörút 22. szám alatt fog megtartatni.

Napirend:

1. Határozat az igazgatóság évi jelentése tárgyában, előterjesztése az 1904. évi zárszámadásnak, mérlegnek és a felügyelő-bizottság jelentésének és ezekre vonatkozó határozat; az osztalék megállapítása és határozat a felmentvény megadása tárgyában. 2. Jelentés a társasági nyugdíjintézet módosításáról és határozat e tárgyban. 3. Előterjesztés az V., VI., VII., VIII. és IX. engedélyokirati függelékeknek végrehajtásáról, illetve határozat az ezen engedélyokirati függelésekben engedélyezett építési és üzletberendezési költségek kötvények általi fedezése tárgyában. 4. Több részvényes indítványai: a) a Budapesti helyi érdekű vasutak, a Budapestvidéki villamos közuti vasut és a Budapest-ujpest-rákospalotai villamos közuti vasut részvénytársaságoknak a budapesti közuti vaspálya társaságba való beolvastása tárgyában; b) a társasági alapszabályok 15., 20., 27. és 40. §§-ainak módosítása tárgyában. 5. Az igazgatóság kiegészítése.

Az igazgatóság.

A legjobb gyúfa a legolcsóbb!!

Kétségtelenül ilyen a következő, mindenütt jól ismert fajta:

Biztonsági gyújtó:

Honvédszobor gyújtó
Millenium
Népgyufa
Buzbrothers (svédgyufa
karddal)

Krokodil gyufa
Eiffel torony gyufa
Telegráf

Szalony gyújtó:

Millenium gyújtó
Népgyufa
Germán gyufa
Krokodil
Pearlmatches.

Ezen fajok, kitűnő minőségüknél fogva, több világkiállításon nyertek díjakat, legutóbb Párisban 1900-ban, Grand Prix-t és arany érmet. (Pojatzi cég.)

Raktárak Budapesten:

DARVAS S. ÉS TÁRSA
V., Hold-utca 9.

LOTTER ÁGOST
VI., Kemnitzer-utca 10.

Feltűnő újdonság.

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a
dohányzó egyszer veszi és többé
mást nem szíhat

Legjobb valódi francia
szivarkapapír és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Goldzieher Gézánál

Budapest, V., Báthory-utca 7. szám.